GAZETA KRAKOWSKA

Nro 101.

z KRAKOWA dnia 17 GRUDNIA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Na Posiedzeniu 4tem Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey w dniu 9 Grudnia 1826.

Sekretarz Seymu odczytał nadeszły Proiekt Senatu Rządzącego wskazuiący zasady postępowania w udawaniu się z mocy Artyk: 15 Konstytucyi do Wydziału Professorów i Doktorów Prawa w Akademii Krakowskiey od dwòch zgodnych w pierwszych Instancyach zapadłych wyroków w sprawach cywilnych i handlowych, celem otworzenia sobie drogi do trzeciey Instancyi, z uwagi że Artykuł 15 Konstytucyi dozwalaiący powyższego dobrodzieystwa odwołania się żądnych w tym względzie nieobeymuie prawideł, ani takowych obeymować może Kodex postępowania Sądowego iako odnoszący się do Ustaw po zeszłym Rządzie pozostałych, w których ten rodzay władzy fakultetu prawnego nieistniał.

Assessor Seymu Soczyński uważaiąc przedmiot odczytanego Projektu za dążący do rozwinięcia Art. 15 Konstytucyi uczynił wniosek, ażeby Kommissya Prawodawcza (do którey Proiekt ten odesłanym będzie) szczególnieyszą na Art. 68 statutu urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne nietykalności Konstytucyi tyczący się zwrócić mogła uwagę iak równie dodał, że na iednym z poprzednich Zgramadzeń Izba Prawodawcza przedstawiła proiekta Senatowi Rządzącemu względem wyiaśnienia artykułu Konstytucyi co do składu Sądu III. Instancyi, które przez Tenże Trzem Nayiaśnieyszym Dworom przesłanemi bydź miały, co się iednak z takowemi stało dotąd wiadomo nie iest.

Delegowany Sędzia Pokoiu Jan Librowski zastanawiaiąc się nad artykułem 68 Statutu urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne który żadney w Konstytucyi niedopuszcza zmiany, uważał proiekt w przedmiocie postępowania w odwołaniu się do Wydziału Professorów i Doktorów prawa od dwóch zgodnych, wyroków przez Senat nadesłany, iako mieszczący nowe zasady których artykuł 15 Konstytucyi nieobeymuie, za zmieniaiący tenże artykuł, a zatem za niemogący bydź poddanym pod rozwagę i decyzyą Izby.

Assessor Seymu Soczyński w odpowiedzi na wniosek Delegowanego Sędziego Jana Librowskiego oznaymił, że proiekt nadesłany z przedmiotu swego odnosząc się do Artyk: 15 Konstytucyi tem samem z mocy Artyk:

68 ściśleyszemu zastanowieniu ulega, albowiem projektu tego Artykuł 12 który Wydział Professorów i Doktorów Prawa do 5 Osób ogranicza, zdaie się bydź niezgodnym z Artykułem 15 Konstytucyi żadney, co do ilości osób Wydział rzeczony składać maiących nieczyniącym wzmianki, dla tego sądził opiniuiący, iż Kommissya Prawodawcza z uwag zrobionych użytek robiąc, przedstawić Nam nieomieszka styczność i dążność tego proiektu do zmiany lub obrazy artykułu wspomnionego Konstytucyi, a następnie czyli mieć będzie mieysce deliberacya nad proiektem lub nie?

Reprezentant Jakób Czerniński do uwag nad artykułem proiektu przez Assessora Seymowego Marcina Soczyńskiego zrobionych sądził także za rzecz niezbędną domieścić, ażeby z kolei nie oddawać Sprawy do wypracowania Professorowi lub Doktorowi Prawa iuż w teyże Sprawie obrońcą lub Sędzią będącemu. Marszałek Seymu zaspakaiaiąc troskliwość Reprezentanta Jakóba Czernińskiego oznaymił że przewidziane przez niego wypadki Senat Rządzący miał na uwadze, i takowym przez Art: 21 i 22 Proiektu zupełną kładzie tamę.

Reprezentant Czerniński z powodu że Artyk: 17 proiektu zostawia wolność Referentowi wyłączenia się od sprawy, sądził za niedostateczne i niemogące mieć żadnego skutku względnie tych którzyby się niewyłączyli a wyłączonemi bydź powinni.

Assessor Seymu Soczyński uwagę Reprezentanta Czernińskiego za, sprawiedliwą uznaiąc był zdania, ażeby Kommissya, Prawodawcza stósowne w tym względzie modyfikacye poczyniła.

Delegowany Sędzia Pokoiu Librowski Jan w zabranym głosie obstawał powtórnie przy wniosku swoim, ażeby proiekt ten iako zmieniaiący Konstytucya do rozwagi i decyzyi Izby przypuszczonym niebył.

Marszałek Seymu zwracaiąc głos swóy do Delegowanego Sędziego Pokoiu Librowskiego, przedstawiał za naystósownieyszy środek, tak do załatwienia wniosku iego, iako też zadosyć uczynienia przepisom Statutu urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne ażeby proiekt ten do Kommissyi Prawodawczey był odesłanym, która gdyby uznała w czemkolwiek zmianę Konstytucyi niezaniedbałaby takow Izbie Prawodawczey przedstawić.

Reprezentant Czerniński w sprzeciwianiu się wnioskowi Delegowanego Sędziego Librowskiego był za zdaniem odesłania proiektu Kommissyi Prawodawczey, gdyż odczytanie i roztrząśnienie iego powinno poprzedzać uznanie czyli proiekt przeciwnym iest lub nie Konstytucyi.

Delegowany Sędzia Pokoiu Jan Librowski wsparty na Artykule 68 Statutu urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne i nieodstępny od swego zdania oświadczył, że proiekt iako zmieniaiący Konstytucyą nawet do Kommissyi Prawodawczey odesłanym bydź niemoże.

Marszałek Seymu przedstawiaiąc Delegowanemu Sędziemu Pokoiu Janowi Librowskiemu że Senat w proiekcie nadesłanym nie miał ani mógłby mieć na celu iakąkolwiek zmianę Konstytucyi i w inicyowanym teraz zmierza iedynie do zapewnienia i przyśpieszenia sprawiedliwości, przez dokładne oznaczenie zasad, które Stronom w udawaniu się od dwóch zgodnych wyroków do Wydziału Professorów i Doktorów Prawa posłużyć maią, a które dotąd niebędąc w Artykule 15 Konstytucyi umieszczonemi niepewną i dowolną drogę w postępowaniu zostawiaią, oświadczył Marszałek życzenie by Delegowany Sędzia Pokoiu Librowski istotną zmianę którą ten proiekt sprawiać ma wyszczególnić raczył.

Delegowany Sędzia Pokoiu Jan Librowski w odpowiedzi na zapytanie Marszałka Seymowego oświadczył, że w tym głowna zmiany Konstytucyi przez ten proiekt iest przyczyna, że rozwiia Artykuł 15 Konstytucyi czego ani Senat ani Izba Prawodawcza czynić władzy niema.

Marszałek Seymu oznaymił na wniosek Delegowanego Sędziego Pokoiu Jana Librowskiego że układanie Kodexów i procedury iest attrybucyią Izby Reprezentacyiney z mocy artykułu 12 Konstytucyi.

Delegowany Sędzia Pokoiu Jan Librowski z dalszey osnowy artykułu 12 Konstytucyi dowodził przeciwnie że redakcya praw powierzona iest oddzielney Kommissyi Seymowey na ten koniec wybraney.

Reprezentant Franciszek Lipczyński odnosząc głos swóy do wniosku Assessora Seymowego Marcina Soczyńskiego przedstawiał, ażeby Senat Rządzący o skutkach żądanych przez Zgromadzenie Reprezentantów obiaśnień w Konstytucyi co do składu III. Instancyi, a Senatowi Rządzącemu celem przedstawienia ich Trzem Nayiaśnieyszym proteguiącym Dworom przesłanych zawiadomił, ile że Senat Rządzący oprócz przedstawionych przez Zgromadzenie Reprezentantów zapytań więcey takich z swey strony dołączyć miał.

Marszałek Seymu wezwał Reprezentanta Lipczyńskiego o złożenie na piśmie wniosku swego.

Assessor Seymu Soczyński z odstąpienia przez Reprezentanta Lipczyńskiego, iako początkowo wnoszący względem skutku powyżey żądanych w konstytucyi obiaśnień na piśmie podać oświadczył.

Gdy wielu z Członków Izby Prawodawczey podnosiło głosy za odesłaniem Proiektu rzeczonego do Kommissyi Prawodawczey, Delegowany Sędzia Pokoiu Jan Librowski obstawał przy swoiem zdaniu, i niedopuszczał, ażeby Proiekt ten do Kommissyi Prawodawczey był odesłanym.

Assessor Seymu Soczyński po przeyrzeniu Proiektu i przekonaniu się, że Art: 19 tegoż proiektu Wydziału Professorów i Doktorów prawa do pięciu Członków niezmnieysza, iedynie liczbę te za stanowiącą Komplet uważa: przedstawił Izbie Prawodawczey, ażeby proiekt w którym tylko co do powyższey Kategoryi Artykuł 15 Konstytucyi zmieniać zdawał się, iako nieprzeciwny Artykułowi 68 Statutu urządzaiącego Zgromadzenia polityczne, do Kommissyi Prawodawczey był odesłanym.

Delegowany Sędzia Pokoiu Librowski w poparciu swego zdania przywiodł, że Proiekt ten ma za cel zmianę formy w postępowaniu, a zatem i zmianę Konstytucyi w Artykule 15.

Reprezentant Franciszek Lipczyński, będąc zdania za odesłaniem Proiektu do Kommissyi Prawodawczey, uważał za konieczne rozdać go w odpisach Członkom Izby Prawodawczey, ażeby nad przedmiotem tak ważnym dostatecznie zastanowić się mogli.

Reprezentant Jakób Czerniński przychylaiąc się do wniosku Reprezentanta Lipczyńskiego, co do odesłania Proiektu do Kommissyi Prawodaczey przedstawił, że przepisywanie proiektu dla Członków Izby iest zbytecznym, gdy każdy maiąc wątpliwość w Kommissyi Prawodawczey, do którey Proiekt odesłanem bydź ma, obiaśnienia zażądać może.

Reprezentant Lipczyński oświadczył się przeciwnym zdaniu Reprezentanta Czernińskiego, i z względu na ważność przedmiotu żądanego przepisania proiektu dla Członków Reprezentacyi nieodstąpił, do czego się Izba Prawodawcza przychyliła i uchwaliła, ażeby

Kancellaryia Seymowa Proiekt w stósowney ilości exemplarzy dla Członków Izby odpisała.

Reprezentant Jakòb Czerniński wnosił, iż odesłanie Proiektu do Kommissyi Prawodawczey, a potem rozpisanie proiektu dla Izby nastąpić może.

Assessor Seymu Marcin Soczyński łączył głos swòy za zdaniem Reprezentanta Czernińskiego.

Delegowany Sędzia Pokiu X. Jan Dzianot w zabranym przez siebie głosie, uważał za potrzebne w przody rozdać Proiekt Członkom Izby, nim takowy do Kommissyi Prawodawczey odesłanym będzie.

Jacek *Księżarski*,
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 8 Grudnia

Z Bożey Łaski
MY MIKOŁAY I.
Cesarz i Samowładca Wszech Rossyy
&c. &c. &c.

W prawie zasadniczem Błogosławioney pamięci Rodzica Naszego Cesarza Jmci Pawła I. w dniu 5 Kwietnia 1797 roku wydanem (*) i w ustawie o Familii Cesarskiey, położone są stałe zasady o następstwie Tronu, i pospołu z tem postanowione są prawidła na różne przypadki przy tem bydź mogace. W prawidłach tych między innemi zostawiono iest Panuiącemu Cesarzowi na przypadek Jego śmierci i nieletności Następcy, naznaczyć Rejenta Państwa, i ustanowić opiekę Osoby Cesarza.

Na tych zasadach, i pragnąc dla kochaney Oyczyzny Naszey przy samem wstąpieniu Naszem na Tron dać pierwszy dowód pieczołowitości Naszey około nietykalności praw, spokoyność Państwa zabezpieczaiących, za błogosławieństwem Nayukochańszey Matki Naszey, Nayiaśnieyszey Cesarzowey Jeymości Maryi Federowny, i za poprzedniczem zgodzeniem się Nayukochańszego Brata Naszego Cesarzewicza i Wielkiego Xięcia Konstantego Pawłowicza, postanawiamy:

Naprzód, iako dni życia Naszego są w ręku Boskiem, przeto na przypadek śmierci Naszey, przed doyściem pełnoletności prawney Następcy, Wielkiego Xiążęcia Alexandra Mikołaiewicza, naznaczamy Rejentem Państwa i nierozdzielnych z niem Królestwa Polskiego i Wielkiego Xięztwa Finlandzkiego, Nayukochańszego Brata Naszego Wielkiego Xiążęcia Michała Pawłowicza.

Powtóre: ieżeliby po śmierci Naszey podobało się naywyższemu powołać do siebie i pierworodnego Syna Naszego Następcę Wielkiego Xiążęcia Alexandra Mikołaiewicza w nieletności, tedy starszy po nim Syn Nasz, ieżeli się Opatrzności podobać będzie Nas nim udarować, wchodzi podług Ustawy we wszystkie prawa pierworodnego, i w zdarzeniu, iak i w poprzedzaiącem, Rejentem Państwa będzie ukochány brat Nasz Wielki Xiążę Michał Pawłowicz.

Po trzecie: ieżeliby przy okolicznościach wyżey opisanych po śmierci Naszey i po śmierci Następcy w nieletności, nie zostawało drugiego Syna Naszego, a Nayukochańsza Małżonka Nasza Cesarzowa Jeymość Alexandra Federowna znaydowała się w brzemienności, wtedy do rozwiązania ciąży Jey Cesarskiey Mości, okochany Brat Nasz Wielki Xiążę Michał Pawłowicz będzie Rejentem Państwa; po rozwiązaniu zaś, ieśli Bóg pobłogosławi Jey Cesarską Mość Synem, w tędy nowo narodzony prawnie wchodzi w prawa Następcy Cesarza, a do zupełności lat Jego Rejentem Państwa zostaie ukochany Brat Nasz Wielki Xiążę Michał Pawłowicz; ieże-

(*) *Gdy prawo zasadnicze Nayiaśnieyszego Cesarza* Pawła I. *nie iest wiadome w kraju naszym, przeto dla dogodności publiczney umieszczamy go w Gazecie naszey całkowicie, tak, iak w ówczas wydanem było.*

li zaś rozwiązanie nastąpi powiciem Wielkiey Xiężniczki, wtedy w prawa Następcy Cesarza wchodzi prawnie ukochany Brat Nasz Wielki Xiążę Michał Pawłowicz.

Po czwarte: we wszystkich zdarzeniach w poprzedzaiących trzech artykułach opisanych, tytuł Opiekona nad wszystkiemi Dziećmi Naszemi, do pełnoletności każdego z nich, w tey mocy i rozległości, iak w prawie z dnia 5 Kwietnia 1797 roku i w Ustawie o Familii Cesarskiey postanowiono, przynależy Nayukochańszey Małżonce Naszey Cesarzowey Jmci Alexandze Federownie.

Stanowiąc te prawidła, iako skutek i przystósowanie praw istnieiących już o Następstwie Tronu, i zdarzenia nieletności w Cesarskiey Familii, zanosiemy modły do Króla Królów, aby wszechmocna i pełna szczodrobliwości prawica Jego, zawsze przebywała nad Cesarskim Naszym Domem i nad ukochaną Oyczyzną Naszą.

Dan w Petersburgu dnia 28 miesiąca Stycznia, roku od Narodzenia Chrystusowego 1826, a Panowania Naszego pierwszego.

(podpisano) MIKOŁAY.

Zgodno z Oryginałem:
Miniter Sekretarz Stanu:
(podpisano) Stefan Hr. *Grabowski*.

Zgodno z Oryginałem.
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi,
(podpisano) *Kossecki*.

Zgodno z Wypisem:
W zast: Ministra Sprawiedliwości
Rądca Stanu M. *Woźnicki*.
Za Sekretarza Jeneralnego:
Szef Bióra K. *Hoffmann*.

Akt Naywyżey zatwierdzony w dzień Koronacyi Jego Cesarskiey Mości i złożony dla zachowania na Ołtarzu w Kościele Katedralnym Wniebowzięcia.

My PAWEŁ, Następca Cesarzewicz i Wielki Xiążę, i My Małżonka Jego Marya Wielka Xiężna.

W Imie Oyca i Syna i Swiętego Ducha.

Za wspólnem dobrowolnem i wzaiemnem zezwoleniem Naszem, po doyrzałem rozważeniu i spokoynym umysłem ustanowiliśmy niniejszy Akt wspólney Woli Naszey, przez który, powodowani miłością oyczyzny, obieramy Następcą z prawa natury po zeyściu Mnie Pawła, starszego Syna Naszego Alexandra, a po Nim całe pokolenie Jego płci męzkiey.

Po wygaśnięciu tey linii męzkiey, Następstwo przechodzi do linii drugiego Syna Moiego, gdzie ma bydź zachowanem toż samo co powiedziano o pokoleniu starszego Syna Moiego i tak daley ieślibym miał więcey Synów; i to iest pierworodztwem. — Po wygaśnieniu ostatniego męzkiego pokolenia Synów Moich, Następstwo pozostanie w Ich rodzie, lecz w linii żeńskiey ostatniego Panuiącego, iako naybliższey Tronu, a to w celu usunięcia wątpliwości w odziedziczaniu iedney linii po drugiey, które maią iść tymże samym porządkiem, zachowuiąc pierwszeństwo osoby męzkiey przed żeńską; tu iednakże nadmienić należy raz na zawsze, iż nigdy nie traci prawa ta Osoba płci żeńskiey, po którey odziedziczenie bezpośrednio nastąpiło.

Po wygaśnięciu tey linii, Następstwo przechodzi do linii żeńskiey naystarszego Syna Moiego, w którey odziedzicza naybliższa Krewna ostatniey Panuiącey linii wspomnionego Syna Moiego, a w braku iey ta Osoba płci męzkiey lub żeńskiey, która zastępuie iey mieysce, zachowuiąc zawsze iak iuż wyżey powiedziano pierwszeństwo płci męzkiey przed żeńską: i to iest zastępstwem.

Po wygaśnięciu zaś tych liniy, Następstwo przechodzi do linii żeńskiey innych Synów Moich, z zachowaniem tegoż samego porządku; potem do linii starszey Córki Moiey do męzkiego Jey pokolenia, a po iego wygaśnieniu do pokolenia żeńskiego, zacho-

wuiąc porządek przepisany dla żeńskich pokoleń Synów Moich.

Po wygaśnieniu linii mężkiey i żeńskiey starszey Córki Moiey, Następstwo przechodzi do linii mężkiey, potem do żeńskiey drugiey Córki Moiey i tak daley.

Tu za prawidło postanowić należy, iż młodsza Siostra chociażby Synów miała, nie odbiera prawa Siostrze starszey choćby niezamężney, bo ta mogłaby pôyść za mąż i mieć dzieci; Brat zaś młodszy odziedzica Tron przed starszemi Siostrami swemi.

Ustanowiwszy prawidła tyczące się Następstwa, winienem obiaśnić ich powody.

Te są następuiące: Aby Państwo nigdy nie było bez Następcy. Aby samo prawo zawsze oznaczało Następcę. Aby niebyło naymnieyszey wątpliwości kto ma odziedziczać. Aby w Następstwie zachować prawa pokoleń, nie naruszaiąc prawa przyrodzonego i usunąć wątpliwości w odziedziczaniu iedney linii po drugiey.

Urządziwszy w ten sposòb porządek Następstwa, należy uzupełnić prawo ninieysze iak następuie: Gdy Następstwo spadnie na taką liniią żeńską, która iuż na innym iakim zasiada Tronie w tedy zostawiono iest Osobie odziedziczaiącey przyiąć wyznanie Wiary i Tron, a zrzec się wraz z Następcą swoim tamtey wiary i Tronu, ieżeli Tron takowy związany iest z wyznaniem religiynem, a to dla tego, że Cesarze Rossyyscy są Głową Kościoła. Jeżeli zaś zrzeczenie się wiary nie nastąpi, wtedy prawo Następstwa spada na Osobę bliższą z porządku. Przy wstąpieniu na Tron i przy Koronacyi Osoby te zobowiązać się winny święcie zachowywać prawo ninieysze o Następstwie.

Jeżeli Następstwo spadnie na osobę płci żeńskiey, a osoba ta będzie zamężną, lub pôydzie za mąż, w tym razie mąż nie ma bydź uznany za Cesarza, iednakże ma odbierać honory równie z małżonkami Cesarzòw i używać innych prerogatyw im służących, prócz Tytułu. Małżeństw zawieranych bez zezwolenia Cesarza, nie poczytywać za prawe.

W przypadku nieletności osoby odziedziczaiącey; porządek i bezpieczeństwo Państwa i Cesarza, wymagaią ustanowienia Rejencyi i Opieki do czasu pełnoletności.

Pełnoletność przeznacza się dla Panuiących oboiey płci i Następców w Szesnastym roku ich życia, aby skrącić czas Rejencyi.

Jeżeli ostatni Panuiący nie naznaczył Rejenta i Opiekona (wypada bowiem uczynić ten wybór dla lepszego bezpieczeństwa) Rządy Państwa i Opieka Osoby Cesarza należą do Oyca lub Matki; Oyczym zaś i Macocha wyłączaią się; a gdyby nie było iuż Oyca i Matki, Rządy te i Opieka należą do naybliższego w Następstwie z pełnoletnich Krewnych oboiey płci nieletniego. Pełnoletność dla innych osób oboiey płci Rodzin Cesarskich przeznacza się w roku Dwudziestym ich życia.

Niezdolność prawna iest przeszkodą do otrzymania Reiencyi i Opieki, a mianowicie, pomieszanie zmysłów choćby czasowe, i powtórne zamęścia w stanie owdowiałych w czasie Rejencyi i Opieki nastapione. Dla Rejenta przeznacza się Rada Rządu, a iako Rejent bez Rady, tak Rada bez Rejenta istnieć nie mogą; lecz Rada nie wdaie się w sprawy Opieki. Rada ma się składać z sześciu osòb pierwszych dwóch klass, wybranych przez Rejenta, do którego również należy wybór osób innych w zdarzaiących się zmianach.

Do tey Rady Rządu należą wszystkie bez wyiątku przedmioty podlegaiące decyzy-

samego Cesarza, oraz wszystkie te, które do Niego lub do Rady Jego przychodzą; Rejent ma głos stanowczy. Osoby płci męzkiey Rodziny Cesarskiey mogą zasiadać w Radzie z wyboru Rejenta, lecz nie wprzòd aż po doyściu do pełnoletności, i oprocz sześciu osob składaiących Radę. Wyznaczenie takowey Rady i wybor Członków do niey, wtenczas tylko następuie, gdy zmarły Panuiący nie zostawił innego rozrządzenia. Jemu bowiem powinny bydź wiadome okoliczności i ludzi.

Przez Postanowienie ninieysze wywiązaliśmy się z obowiązku Naszego dla spokoyności Państwa, która się zasadza na stałem prawie o Następstwie; o czem każdy dobrze myślący iest przekonanym. Pragniemy, aby Akt niniéyszy posłużył całemu światu za dowód jak naymocnieyszy Naszey miłości ku oyczyźnie, miłości i zgody Naszego Małżeństwa, miłości ku Dzieciom i Potomkom Naszem. Na znak i świadectwo tego, podpisaliśmy Nasze Imiona przy wyciśnieniu pieczęci Naszych. — Oryginalny Akt podpisany własnemi Ich Cesarskich Mości Rękami, iak następuie:

PAWEŁ. (L. S.)   MARYA. (L. S.)

St. Petersburg dnia 4 Stycznie 1788.

Na oryginalnym spisie poświadczono własną Jego Cesarskiey Mości ręką w ten sposób:

Zgodnie

PAWEŁ.

Drukowano w Moskwie przy Senacie dnia 5 Kwietnia 1797 roku.

Z Petersburga d. 12 Listopada d. K.

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Rozkazem dziennym z d. 8 b. m. J. C. Mość Wielki Xiążę Michał został mianowany dowódcą korpusu gwardyi, w mieysce Jenerała Adjutanta Woynowa, który otrzymał 6ściomiesięczny urlop dla poratowania zdrowia, i razem został mianowany Szefem 7go korpusu piechoty.

Rzeczywisty Radca Stanu Dubaczewski, jeneralny Konsul Rossyyski w Anglii, na prośbę swoię otrzymał uwolnienie od sprawowanych obowiązków, a następcą iego został Radca Kollegialny Benkhauzen, Vice-Konsul w Londynie.

Składka na wystawienie pomnika sławnemu naszemu poecie Łomonozowi, wynosi ogólnie 18,221 rubli 32 kopiiek.

W Gubernii Twerskiey, o 15 wiorst od miasta Zubcow, odkryto biały kamień, który z początku poczytano za marmur. Doniesiono o tem Ministrowi przychodów, i pròbki tego kamienia posłano do laboratoryium korpusu kadetów kopalni, gdzie okazało się, iż to nie był marmur, lecz kamień zdatny do użycia na ozdoby budownicze i do litografii. Ważne to odkrycie uczynił mieszczanin z Sytszewa, nazwiskiem Timoszew.

Z Paryża d. 2 Grudnia.

We Czwartek przybyły tu z Moskwy Kardynał Bernetti miał osobne posłuchanie u Króla, i towarzyszył mu Nuncyusz Papiezki.

Rozporządzeniem Królewskiem z dnia 19 z. m. nakazane iest wybranie 45,000 ludzi do woyska z klassy popisowych z roku 1825.

P. Hutz uczy tu nowym sposobem pisania i robienia machin, za pomocą których ludzie nawet bez rąk pisać mogą.

Towarzystwo katolickie do rozszerzenia dobrych Xiążek, rozdało ich od dwóchletniego swoiego istnienia 300,000. W Wenecyi pod kierunkiem Patryarchy utworzyło się podobnież towarzystwo.

Dnia 28go w rocznicę śmierci Jenerała Foy wydaną bydź miała pierwsza część listy imienney czyniących składki dla iego rodziny, lecz policyia nie dozwoliła.

W roku zeszłym dary i odkazy dla duchowieństwa, dobroczynnych zakładów i kongregacyy wynosiły 4ry mill. 230,286 Fr. nie rachuiąc dóbr nieruchomych. W tymże roku wypłacono 2229 pensyy w kwocie 1 mill. 557,170 Fr., pomiędzy ktoremi znaydowało się 138 odstawnych Jenerałów, i utworzono 23 majoratów, przez co wyszło z obiegu 4 mill. 468,640 Fr.

Pani Bompland zamyśla udać się do Brazylii, dla wyiednania przez Cesarza Don Pedro lub przez Boliwara uwolnienia swoiego męża z niewoli Paragwayskiey, w którey 5 lat iuż zostaie, lub oney z nim dzielenia.

W Dzienniku w Douai wychodzącym znayduie się następuiące doniesienie: Do zyskania 25,000 franków! Pewna osoba, ktora poślubiła odbydź pielgrzymkę do Ziemi Świętey, ale dla stanu zdrowia swego dopełnić nie może, ofiaruie podeymuiącemu się odbydź tę podróż w widoku religiynym 25,000 Fr. Ktoby chciał tę podróż przedsięwziąść, musi mieć blisko lat 40, bydź zdrowym i silnym i nie zostawiać żadney wątpliwości względem dopełnienia tego poślubienia. Podróż odbydź musi piechotą i boso, nie wstępować do żadney gospody i żyć tylko z iałmużny. Musi oprocz tego udać się przez Lion, Chambery i Alpy do Rzymu, tam odbydź niektore religiyne obowiązki, potem popłynąć przez Ankonę do Kalabryi, a ztamtąd do Jeppe, zkąd uda się do Jerozolimy. Powrot takimże sposobem uskuteczni.,,

Dzienik w Bordeaux wychodzący donosi, że znany z krwi przelewu w osadach Francuzkich podczas rewolucyi iako drugi Robespierre, Wiktor Hugues, umarł w Rions u wnuka swoiego Garncarza Bordes.

Z Madrytu d. 22 Listopada.

Królowa ciągle ieszcze iest słaba, chociaż febra od dwòch dni ustała. Dwór nie powróci zapewne do Madrytu iak 2 Grudnia.

Xżę Infantado, Arcybiskup Toledu, i Jenerałowie Apodoca i Castannos, członki Rady stanu, wyniesionemi zostali na członków Rady Ministrów.

Zapewniaią, iż w posłanych niedawno do Paryża pismach, które Król podpisał, oświadczona iest neutralność z strony naszey względem Portugalii.

Xżę Abrantes, który za należenie do tuteyszey konstytucyyney Municypalności nadwa lata do Grenady na wygnanie skazany został, otrzymał pozwolenie powròcenia do Madrytu, chociaż czas wyroku ieszcze nieupłynął.

W Badaioz utworzono 1500 woyska dla strzeżenia granic; nadgraniczne twierdze Portugalskie otrzymały także licznieysze osady.

Z Lizbony d. 18 Listopada.

Izba Parów uchwaliła adres do Rejentki i przez Deputacyą z 5 członków złożoną Rejentce przesłała. Wniosek Hr. da Cunha d. 12 b. m. aby powołać nayuczeńszych i naybiegleyszych w prawach Portugalczyków do ułożenia i podania Izbom proiektów kodexòw cywilnego i kryminalnego, i wyznaczenia autorowi kodexu cywilnego dożywotniey pensyi 1200 milreisów, a kodexu kryminalnego 800 odesłała Izba po zdanie do Kommissyi. W Izbie Deputowanych odczytany został pierwszy raz proiekt upoważniaiący sądy woyskowe do sądzenia zdraycòw kraiu. P. Leomil wniósł utworz nie narodowey gwardyi z 9 legionòw złożoney. P. Miranda mówił o zachodzących zaburzeniach w Traz-os-Montes które grożą obaleniem nowego porządku rzeczy, &c. Izba zaleciła kommissyi woienney, aby niezwłocznie zdała o tem sprawę.

P. Mello-Breyner obiął iuż Ministerstwo sprawiedliwości.

W Algarbii panuie spokoyność, ale w północnych prowincyiach zachodzą poruszenia, które grożą obawą, aby uszli do Hiszpanii Portugalczykowie, niepowròcili do Traz-os-Montes.

Marszałek Beresford niemyśli tu długo bawić, ale chce udać się do Brazylii.

DODATEK DO Nro 101. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 17 GRUDNIA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina		Barometr z reduk: na O° z.		Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr		Stan Atmosf:	UWAGI.
Grud:		cali	lin:	stopnie	stop:				
god:	7	27	8, 094	† 0. 7	84	Połud: Ws:	Słaby	Pochmurno	
	12	„	7, 677	† 3. 2	77	„	„	„	
12.	3	„	7, 351	† 2. 3	79	„	„	„	
	9	„	7, 443	† 0. 7	84	„	„	„	
	7	27	6, 660	— 0. 3	83	Wschodni	Słaby	Pochmurno	
13.	12	„	6, 501	† 1. 2	78	„	Sredni	„	
	3	„	6, 301	† 0. 5	78	„	„	„	
	9	„	6, 129	— 0. 8	80	„	mocny	„	
14.	7	27	6, 089	— 4. 8	81	Wschodni	Słaby	Pogoda	
	12	„	6, 268	— 0. 9	77	„	„	„	
	3	„	6, 221	— 0. 6	77	„	„	„	
	9	„	6, 450	— 4. 0	80	„	„	„	
	7	27	6, 190	— 3. 8	83	Wschodni	Słaby	Chmury	
15.	12	„	5, 970	† 0. 2	79	„	„	Pochmurno	
	3	„	5, 788	† 0. 9	78	„	„	Chmury	
	9	„	5, 676	† 0. 5	83	„	Sredni	Pochmurno	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

Z Bruxelli d. 1 Grudnia.

N. Król zasłabł cokolwiek.

Na posiedzeniu drugiey Izby Stanów jeneralnych w dniu 27 z. m. przyięty został iednomyślnością proiekt do ustawy względem rozgraniczenia między północną Brabancyią i Antwerpią.

Magistrat tuteyszy oznaymił, że J.K.Mci postanowienie względem kollegium filozoficznego iest niezmienne, i że młodzież odby-

waiąca za granicą nauki nie będzie do stanu duchownego przypuszczoną.

Przeznaczone do Wschodnich Indyy woyska podzielone są na 3 bataliiony i Podpułkownikowi Vermeersch powierzone iest iako Pułkownikowi dowództwo nad całą tą wyprawą.

Liczba umarłych w ostatnim tygodniu w Grenindze zmnieyszyła się znowu o 23 osób, a chorych co raz bardziey się pomnieysza. D. 5 Grudnia otworzony więc zostanie znowu tameczny Uniwersytet. W Overyssel stan choroby w ostatnim tygodniu był iednakowy, a przynaymniey liczba umieraiących nie powiększała się.

W Waesmünster w Waeslande, w naypięknieyszey okolicy Flandryi, znayduie się Zgromadzenie siostr pobożnych, które poświęcaią się usłudze ludzkości. Dziesięć czyli 12 z nich zabieraią się do Greningi, d a usługiwania tamecznym chorym.

W tych dniach przebiegło znowu tędy 4 kupieckich gońców z Paryża do Amsterdamu.

Z Szwaycaryi d. 29 Listopada.

Związek przyiaciół Greków w Genewie trudni się uporządkowaniem podpisów na tygodniowe składki dla Greków. Maximum składki iest 3 Su i odbierane będą przez poborców co Poniedziałek.

Rząd Grecki złożył Związkowi Genewskiemu podziękowanie za wszystko co dotąd dla Greków uczynił, i odebranie przesłanych wszystkich rzeczy poświadczył. Doniesienia, które Rząd Grecki udziela, zbiiaią wieści o panuiącym tam nieładzie, bo skoro wszystko co odebrał, poświadcza, widać że iest władnym. Nadto w Grecyi wszystko iest drukiem ogłaszane, i z tych ogłoszeń okazuie się, że Związek Genewski posłał do Napoli di Romania przez P. Eynarda do 28 Lipca r. b. 2 mill. 422,555 funtów mąki, 388,969 funt: sucharów, 72,309 funtów ryżu, 83,805 funtów kukurycy, 2084 funtów syra i 5057 funtów ołowiu, co wszystko szczęśliwie na mieysce doszło i wartość tego dochodzi do 200,000 franków. Porywnywaiąc tę sumkę z ogromnemi wydatkami, które w Anglii wcale nieużytecznie poczyniono, widzieć można, co gorliwość i dokładne zarządzenie składkami zdziałać może.

W Genewie znayduie się ieden z walecznych obrońców Missolongi, Mestanopulo, wnuk Jenerała Karaiskaki. Skołatany przez głód i wszelkiego rodzaiu trudy stan iego zdrowia, zmusił go do opuszczenia Grecyi. Przywiózł z sobą zalecaiące listy od Karaiskakiego, Kolokotroniego i Miaulisa, tudzież wizerunek tego morskiego bohatera, który ieden z przyiaciół Greków chce kazać, równie iak innych Greckich Wodzów, litografować. Miaulis z zgryzoty, że niemógł Missolongi uratować, spadł bardzo z ciała. — Przybyły do Genewy młody woiownik, widział, gdy szczątki osady przebiiały się przez woysko nieprzyiacielskie, polegaiących trzech swoich braci. Siostra iego i matka zostały poymane, do Egiptu posłane i na rynku w Alexandryi iako niewolnice sprzedane.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 17 b. m. daną będzie Wielka nowa nigdy tu nie grana Czarodzieyska Opera w 2 aktach, z niemieckiego, z muzyką P. Kauer Kapelmaystra Teatru Wiedeńskiego: *Krasnodywa Królowa Dniestru*, czyli *Tereres w Tarapacie.* (Część Trzecia.)

JP. Woyciech Aszperger Artysta Dramatyczny Sceny Warszawskiey powracaiąc z

Wiednia do Stolicy będzie miał zaszczyt w trzech widowiskach, iako Gość okazać się Prześwietney Publiczności, we Wtorek dnia 19 Grudnia 1826 r. w komedyi bardzo zabawney: *Machina Szachowa.* Inne występy tego Artysty później będą doniesione.

WIELKA LOTERYIA

Na Trzy Realności i Kosztowności.

Za naywyższem pozwoleniem, puszczone są do wygrania przez loteryią następniące Realności:

1*mo* WIELKIE HAMERNIE i HUTY ŻELAZNE

kopalniami węgla na wieczne czasy zaopatrzone, z gruntami, przyległościami do tego przedmiotu zabudowanemi w St. Lorenzen pod Steyermarkiem, za ktore wygrywaiącemu ieżeliby takowych obiać nieżyczył sobie, w gotowiźnie Summa 200,000 Ryńskich iest ofiarowaną.

2*do.* WIELKI DOM w MIEŚCIE GRATZ

wraz z pięknym Angielskim Ogrodem, Browarem, Gorzelną i wielu innemi gospodarskiemi zabudowaniami, lub w gotowiźnie summa 40,000 Ryńskich.

3*tio.* MAIĘTNOSĆ TRESTERNITZ

o milę od miasta Marburg nad rzeką Drau, w naypięknieyszey okolicy leżąca, oprocz żyżnych gruntow t kże i w Winnice obfituiąca, lub w gotowiźnie 20,000 Ryńskich.

4*to.* z BRYLLANTOW i SZMARAGDOW

w eleganckim guście zrobiony Damski ubior, obeymuiący grzebień w formie Diademu, fermuarę, sevigné i 2 pary kulczykow, ważący razem 60 karatow Bryllantow i 57 karatow Szmaragdow, lub w gotowiźnie 12,500 Ryńsk:

5*to.* PIĘKNY SERWIS SREBRNY,

w naynowszym fasonie zrobiony, obeymuiący 1140 łutow srebra Wiedeńskiey proby, lub w gotowiźnie 5000 Ryńskich.

Oprocz tych pięciu wielkich wygrywań, ktorych odkupne summy wynoszą 277,500 R. Loterya ta zawiera ieszcze w sobie 21,059 Trafferow, wygrywaiących rożne kwoty pieniężne po 6000, 2000, 1000, 500, 200, 100 i t. p. wynoszących summę 258,530 Ryńsk, ogolna przeto summą wygranych wynosi 536,030 Ryńskich, ktorey to summie żadna z existuiących Loteryy nietylko wyrownać nie może, lecz owszem ze względu na tę znaczną liczbę Trafferow, tudzież na znakomite summy odkupne, a mianowicie na szczupłą stawkę słusznie między innemi nawet na pierwszeństwo zasługuie. Z samey albowiem ilości 21,059 Losów wygrywaiących oczywista iuż dla graiących okazuie się korzyść, ile że z przecięcia na każden 8 los iedna wygrana paść musi, co przy podobney Loteryi rzadko zdarzyć się może. Los ieden kosztuie 10 Ryńskich Szeynami lub 18 Złp. i z powodu przed i potrafiaiących więcey razy wygrać może, zaś biorącemu razem 10 sztuk, udzielony zostanie bezpłatnie 11 czerwono drukowany gratis-los, ktòren naymniey 1go Dukata w złocie pewnie wygrać musi, a prócz tego posiada ieszcze te same prerogatywy, co i los zwyczayny, a zatem wynika podobieństwo że i główny los trafić może. Ciągnienie teyże Loteryi podzielone iest na dwie Klassy; pierwsza pewnie i niezawodnie odbędzie się w Wiedniu d. 9 Stycznia, druga 16 Maia 1827 roku, a los kupiony do 1wszey służy iuż bez dalszey opłaty i do 2gi Klassy. Losów do teyże Loteryi dostać można w Kantorze Loteryy zagranicznych Józefa Luis, w Krakowie w Rynku przy Ulicy Grodzkiey Nro 24, gdzie także obszernieyszy Plan teyże Loteryi i Ryciny Realności gratis udzielą się. Tamże można nabyć Losów do Loteryy Klassycznych Berlińskiey i Warszawskiey.

UWIADOMIENIE o LICYTACYI.

Wyrokiem Prezesa nadworney Kamery z dnia 22go z. m. do liczby 46,911 odbyta w dniu 24 Października r. b. w Cyrkule Wadowickim licytacyia na dostawę materyiałów na beczki i onychże stawianie dla Salin Wieliczki i Bochni przez przeciąg czasu od 1go Maia 1827 do ostatniego Kwietnia 1828, co do dostaw dla Salin Wielickich zatwierdzoną, a

względnie Bocheńskich nowa nakazaną została, która odbędzie się dnia 18 Stycznia 1827 roku w C. K. Cyrkule Bocheńskim.

Warunki licytacyi tyczące się dostaw do Bochni są następuiące:

a) Za dostawę gotowych beczek aż do Szop solnych.				
1) Z własnego materyiału:				
za wielką beczkę . .	graycarów	26 3/4	w M.	konw.
za małą — . . .	—	17 3/4	—	—
2) Za wystawienie półbeczka z Skarbowego materyiału . . .	—	7 6/36	—	—
3) Za sporządzenie półbeczka . .	—	18/36	—	—
b) Za dostawę materyiału drewnianego na reparacyią beczek				
za 1 kopę klepek na wielką beczkę	—	24 3/4	—	—
za 1 — — na małą —	—	22	—	—
za 1 — den do wielkich beczek	—	25	—	—
za 1 — — do małych —	—	22	—	—
za 1 — obręczy do wielkich beczek	—	10	—	—
za 1 — — do małych —	—	10	—	—
za 1 — rozporek —. —	—	12 1/4	—	—

Wedle zatwierdzonych tych warunków obowiązany iest każdy z życzących licytacyi złożyć iako Vadium summę 972 Złotych Ryńskich w Monecie kowencyonalney.

DONIESIENIA.

Podpisany Notaryusz publiczny W. M. Krakowa z okręgiem w skutek reskryptu Wys: Trybunału z dnia 14 Grudnia r. b. ad N. 4915 wydanego na Uchwale Rady familiyney w opiece nieletnich Riethow w dniu 23 Listopada 1826 roku w Sądzie Pokoiu W. M. Krakowa Okręgu Krzeszowickiego zaszłey, opartego, zawiadomia publiczność, iż ruchomości po ś. p. Fryderyku Rieth Poczmistrzu i Dyrektorze kopalni w Krzeszowicach, pozostałe, Inwentarzem urzędownie spisanym obięte, mianowicie: bryczki i ubior na konie, stolarszczyzna, suknie, bielizna, pościel, sprzęty kredensowe i kuchenne, zegary, srebra i kosztowności, w dniu 27 i następnych miesiąca Grudnia r. b. w Wsi Krzeszowicach w Gminie wieyskiey tegoż nazwiska, w Okręgu Wolnego Miasta Krakowa leżącey w Domu tameczney Poczty pod L. 14 stoiącym, przez publiczną licytacyą za gotową srebrną Courant monetę sprzedawane będą. — Kraków dnia 15 Grudnia 1826 roku.

Leo Rawicz Pszczółkowski.

W dniu 19 Grudnia r. b. o godzinie 11 ranney przy Krakowie na targowisku końskiem, z mocy polecenia Wysokiego Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa i Jego Okręgu z dnia 14 Grudnia 1826 r. do L. 4839 wyszłego, odbędzie się publiczna licytacya konia iednego, do Massy ś. p. Jana Kalinowskiego należącego. Chęć zatym licytować maiących podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 15 Grudnia 1826 r. *Teodor Jaworski*, Kom: Sąd.

Podaie się do wiadomości, iż w Krakowie na Szerokiey Ulicy wyreperowana iest Kamienica do Sprzedania pod No: 77. Ktoby sobie życzył nabyć ma się zgłosić pod No. 43

J. Zamoyski.